

ใบความรู้ เรื่อง โคลงสุภาสิตโสฬสไตรยางค์

รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

โคลงสุภาสิตโสฬสไตรยางค์

- ❖ **ที่มา** เดิมเป็นสุภาสิตภาษาอังกฤษ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าฯ ให้กวีในราชสำนักแปลและประพันธ์เป็นโคลงภาษาไทย(พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงพิชิตปรีชากร) แก้ไขให้ถูกต้องตามความในภาษาอังกฤษ ได้ทรงตรวจแก้และทรงพระราชนิพนธ์โคลงบทนำและโปรดให้ คุณหญิง เปลี่ยน ภาสกรวงศ์ นำโคลงไปปักเป็นตัวอักษรใส่กรอบกระจก ประดับบนพระที่นั่งทรงธรรมในงานพระเมรุสมเด็จพระนางเจ้าสุนันทากุมารีรัตน์ จุลศักราช ๑๒๔๖
- ❖ **ลักษณะการแต่ง** โคลงสี่สุภาพ
- ❖ **จุดมุ่งหมายในการแต่ง** เพื่อแนะนำสิ่งที่ควรปฏิบัติและสิ่งที่ควรละเว้น ๑๖ หมวด หมวดละ ๓ ข้อ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติมีความเจริญในชีวิต
- ❖ **สาระสำคัญของเรื่อง** มีบทนำ ๑ บท เนื้อเรื่อง ๑๖ บท และบทสรุป ๑ บท ซึ่งบอกจำนวนสุภาสิตว่ามี ๑๖ หมวด หมวดละ ๓ ข้อ รวมเป็น ๔๘ ข้อ ดังนี้
 - ๑.สามสิ่งควรรัก คือ ความกล้า ความสุภาพ ความรักใคร่
 - ๒.สามสิ่งควรชม คือ อำนาจปัญญา เกียรติยศ มารยาทดี
 - ๓.สามสิ่งควรเกลียด คือ ความดูร้าย ความหยิ่งกำเริบ ความอกตัญญู
 - ๔.สามสิ่งควรรังเกียจตีเดีย่น คือ ชั่วเลวทราม มารยา ริษยา
 - ๕.สามสิ่งควรควรเคารพ คือ ศาสนา ยุติธรรม สละประโยชน์ตนเอง
 - ๖.สามสิ่งควรยินดี คือ งาม ตรงตรง ไทยแก่ตน
 - ๗.สามสิ่งควรปรารถนา คือ ความสุขสบาย มิตรสหายที่ดี ใจสบายปรุโปร่ง
 - ๘.สามสิ่งควรอ่อนนวยขอ คือ ความเชื่อถือ ความสงบ ใจบริสุทธิ์
 - ๙.สามสิ่งควรนับถือ คือ ปัญญา ฉลาด มั่นคง
 - ๑๐.สามสิ่งควรชอบ คือ ใจอารีสุจริต ใจดี ความสนุกเบิกบานพร้อมเพรียง
 - ๑๑.สามสิ่งควรสงสัย คือ ยอ หน้าเนื้อใจเสือ พลันรักพลัดจิต
 - ๑๒.สามสิ่งควรละ คือ เกียจคร้าน วาจาฟั่นเฟือ หยอกหยาบและแสดงฤาخذคอก
 - ๑๓.สามสิ่งควรกระทำให้มี คือ หนังสือดี เพื่อนดี ใจดี
 - ๑๔.สามสิ่งควรห่วงหาหรือต่อสู้เพื่อรักษา คือ ชื่อเสียงยศศักดิ์ บ้านเมืองของตน มิตรสหาย
 - ๑๕.สามสิ่งควรครองไว้ คือ กริยาที่เป็นในใจ มั่งง่าย วาจา
 - ๑๖.สามสิ่งควรเตรียมเผื่อ คือ อนิจจัง ชรา มรณะ

